

התעשייה האווירית

פעולות הביקורת

נבדקו סדרי הרישום והפיקוח על הרכוש הקבוע שברשות התעשייה האווירית, מקורות המימון, הפיקוח על ניצול הרכוש, ואופן העמסת הוצאות התחזוקה והפחת על מחלקות הייצור. נבדק ניצול דירות, שנרכשו בשביל מומחים מחוץ לארץ. הביקורת דנה עם הנהלת התעשייה האווירית על היקף השתתפותה בהוצאות החזקת רכב, הן מבחינת מספר מקבלי ההשתתפות והן מבחינת ההוצאה הכוללת, ועל הדיווח הדרוש כדי לאפשר פיקוח נאות על הנסיעות בתפקיד.

התפתחות המפעל

בפברואר 1966 נרשמה חברה ציבורית בשם "איגוד לתעשיות תעופה בע"מ", החברה הוקמה במטרה לקבל לידיה את התעשייה האווירית החל מאפריל 1967 (ראה דו"ח שנתי 17, עמ' 598). במאוס 1967 החליפה החברה את שמה ל"תעשייה אווירית לישראל בע"מ".

1. לקראת התארגנות המפעל כחברה, הוא ניגש לפעולות הכנה שונות, כגון מפקד הרכוש הקבוע והערכת שווי המלאי. הכנות אלה לא סוכמו עד ינואר 1968, והתעשייה האווירית ביקשה לדחות את הפעלת החברה עד אפריל 1968. דחייה זו מחייבת להוסיף לתקציב הבטחון לשנת 1967/68 את התקציב לפעולות של התעשייה האווירית ולהביאו לאישור ועדת הכספים. הכנת הדו"ח הכספי לשנת 1966/67 טרם הסתיימה. המפעל העביר למשרד הבטחון דו"ח משוער על ביצוע התקציב לשנת 1966/67 (ראה להלן) כדי לאפשר לו לערוך את הדו"ח הכספי הכולל.

2. במשך שנת 1966/67 עלה מספר העובדים בתעשייה האווירית ב-160 איש והגיע ל-3,933 עובדים; לסוף 1967 הגיע מספר העובדים ל-4,465. עוד 212 עובדים מועסקים במפעל בבאר שבע, שהחל לפעול באוגוסט 1967. מספר תלמידי בית הספר המקצועי שליד המפעל עלה באותה שנה מ-160 ל-227.

להלן טבלה המראה את הגידול במספר העובדים בתקופה 31.3.1966 עד 31.12.1967 ואת התפלגותם לפי ענפי העיסוק:

	31.3.1966	%	31.3.1967	%	31.12.1967	
	2,282	60.6	2,382	60.5	2,677	ייצור וביקורת
	440	11.7	492	12.5	656	הנדסה ופיתוח
	487	12.9	352	8.8	380	שירותים ותחזוקה
	556	14.8	707	18.2	752	מינהל ורשונות
	3,765	100.0	3,933	100.0	4,465	

הירידה שחלה במספר עובדי שירותים ותחזוקה, סיבתה בהעברת חלק מעובדי התחזוקה ועבודות התחזוקה אל מחלקות הייצור. הגידול במספר עובדי מינהל נובע בעיקר מתוספת עובדים, שנתקבלו במיוחד לצורך הערכת הרכוש, לקראת שינוי המסגרת המשפטית, ומתוספת עובדי שמירה עקב פיזור המפעל.

הרכוש הקבוע

מקורות המימון להשקעות ברכוש שבידי התעשייה האווירית הם שלושה: המשאבים הפנימיים של המפעל, שהשימוש בהם הוא לפי הרשאה תקציבית; תקציב הבטחון להגדלת ההשקעות בתעשייה האווירית; ותקציבי פעולה של משרד הבטחון המיועדים לפרוייקטים המבוצעים במפעל: הרכוש, שמומן משני המקורות הראשונים, רשום כולו כרכוש המפעל; הרכוש שנרכש מתוך תקציבי פעולה של משרד הבטחון נרשם בחלקו כרכוש המפעל, במקביל להשקעת המדינה בתעשייה האווירית, ובחלקו כרכוש המדינה, והוא אינו משתקף במאזן המפעל ואף לא ברשומות של משרד הבטחון.

המפעל מפריש סכומים להפחתת הרכוש שנמצא בבעלותו, כיחידה נפרדת, וכולל את הוצאות הפחת בתחשיבי העלות של העבודות שהוא מבצע; לעומת זאת אין הוא מפריש סכומים להפחתת הרכוש שברשותו, הנמצא בבעלות הישירה של המדינה.

לפי הדו"ח הכספי השנתי של התעשייה האווירית, לסוף מארס 1966 — הדו"ח לסוף מארס 1967 עדיין לא הוגש — הסתכם הרכוש הקבוע שבבעלותה, כיחידה נפרדת, ב-32.6 מליון ל"י: מחיר עלות בסך 45.5 מליון ל"י בניכוי פחת מצטבר בסך 12.9 מליון ל"י. עוד היה באותו תאריך ברשות התעשייה האווירית רכוש הנמצא בבעלות הישירה של המדינה. לפי רישומי התעשייה האווירית הסתכם השווי של רכוש זה בסך 35 מליון ל"י, מחיר עלות.

בחודשים מארס — אוקטובר 1967 בדק משרד מבקר המדינה בתעשייה האווירית את אופן הרישום של הרכוש הקבוע בספרי החשבונות וברשימת האיננוטר, את הפיקוח על הרכוש, שיטת חישוב הפחת, הפיקוח על הוצאות התחזוקה ועל מידת הניצול של הרכוש. להבנת הממצאים יצוין, שהתעשייה האווירית היא יחידה של משרד הבטחון ורכושה שייך לנכסי המדינה, אולם לצורכי ניהול ופיקוח עסקי נאות מתנהלים הרישומים והחשבונות כדוגמת אלה של יחידה עסקית, העומדת ברשות עצמה.

א.

רכוש מתקציבי פרוייקטים

בשנים 1962 ו-1963 חל גידול רב בהיקף הרכוש, שמומן מתקציבי פרוייקטים והועמד לרשות התעשייה האווירית. בעקבות התפתחות זו הוציא חשב משרד הבטחון הוראות על רישום צידד המיועד לשימוש בלעדי לשם ביצוע פרוייקטים של מערכת הבטחון. בהסתמך על הוראות אלה העבירה התעשייה האווירית בפנקסי החשבונות, לקראת מאזנה

לסוף מארס 1963, חלק מרכושה, שמומן מתקציבי פרוייקטים, לבעלות הישירה של המדינה. גם בשנים 1963/64 עד 1965/66 רכשה התעשייה האווירית רכוש מסוגים שונים מתקציבי הפרוייקטים של משרד הבטחון ומיינה בפנקסיה חלק מרכוש זה כרכוש שבבעלותה, כיחידה נפרדת, ואילו את החלק האחר — כרכוש שבבעלות הישירה של המדינה. בתקופה זו הכניסה התעשייה האווירית גם שינויים במלון הרכוש שהיה ברשותה; הודעות על שינויים אלה לא הועברו למשרד הבטחון.

כמו על יתר הרכוש שבבעלותה הישבה התעשייה האווירית פחת גם על הנכסים, שנרכשו מתקציבי הפרוייקטים, שהיא רשמה אותם כרכוש שבבעלותה. לפיכך נכללו הוצאות הפחת בתחשיב שעת עבודה, שלפיו חייב המפעל את משרד הבטחון, גם בעד עבודות, שהוא ביצע בשביל הפרוייקט. הואיל ותקציבי הפרוייקטים מימנו את הרכישה, הם נשאו גם בהוצאות הרכישה של הנכסים וגם בהוצאות הפחת על אותם הנכסים. הפרוייקטים לא נהנו מדמי שימוש, במידה שהציד נוצל למטרות אחרות.

להלן תיאור פעולות המתייחסות לרכוש, שמומן מתקציבי פרוייקטים.

— בדצמבר 1964 רכשה התעשייה האווירית מפעל תעשייתי בסכום של 2.4 מליון ל"י לצורכי פרוייקט. הרכישה כללה ציוד ומכונות בסך 1.1 מליון ל"י. לפי הוראות חשב משרד הבטחון באותה עת היה על התעשייה האווירית לרשום את כל המפעל כרכוש המדינה, אולם ציוד בשווי 240,000 ל"י הועבר לשימוש כללי במפעל וגרשם כרכוש; במקביל הוגדלה ההשקעה הכללית של המדינה במפעל.

— באוקטובר 1964 העבירה התעשייה האווירית למפעל אלתא רכוש קבוע שבבעלות המדינה בסך 420,000 ל"י, שנרכש מתקציבי פעולה לפרוייקטים מוגדרים. התעשייה האווירית מחקה פריטים בסכום זה מרשימת האיננוטר והקטינה בפנקסיה את החשבונות של רכוש המדינה שבידה. בשנת 1965/66 טיפלה התעשייה האווירית באותה צורה ברכוש נוסף של המדינה בסך 273,000 ל"י, שהיה מורכב מנכסים בלתי מוחשיים וכלי עבודה ספציפיים. התעשייה האווירית לא הודיעה על הפעולה למשרד הבטחון. מפעל אלתא טוען, שאף הוא לא קיבל הודעה על העברת הנכסים בסכום הנ"ל.

לדעת הביקורת רצוי היה לקבוע, לגבי הנכסים שנרכשו לפרוייקטים, הסדר חדש, שיש בו כדי למנוע התפלגות הנכסים לשני סוגים שונים וחשוב פחת בלתי מוצדק. אין להטיל על הפרוייקטים את המחיר המלא של הנכסים, שנרכשו עבורם, אלא רק את ההפרש בין מחיר העלות לבין שווי השארית (Residual Value) לאחר סיום הפרוייקט. בגמר הפרוייקט על התעשייה האווירית להחליט, אם להחזיר את הציוד למשרד הבטחון או לרכוש אותו בשווי השארית. במידה שהנכסים משמשים בינתיים לעבודות אחרות, מלבד ביצוע הפרוייקט, יש לזכות את הפרוייקט בדמי שימוש.

כדי לחסל את ההסדר הקיים לגבי הנכסים שנרכשו מתקציבי הפרוייקטים, הגורם סיבוכים שונים, יש להחליט בגמר הפרוייקט, אם הם יימכרו או יירכשו על ידי התעשייה האווירית. אם יוחלט על מכירת הנכסים, יש למכרם בהתאם לנהלים הקיימים לגבי מכירת רכוש, ולהחזיר את ההכנסות מהמכירה לתקציב הפרוייקט או לאוצר המדינה, אם אין אפשרות לזכות את התקציב.

הפיקוח על הרכוש

הרכוש הקבוע של התעשייה האווירית, כיחידה נפרדת, רשום בפנקסי החשבונות וברשימות האיננוטר. בפנקסי החשבונות רשום הרכוש במחיר עלות, לפי סוגיו: מבנים,

מכונות וציוד, כלי עבודה וכו'. רכוש שבבעלות הישירה של המדינה הנמצא ברשות התעשייה האווירית רשום בחשבונות מקבילים. רשימות האינוונטר כוללות את הרכוש שבבעלות התעשייה האווירית וגם את הרכוש שבבעלות המדינה. ברשימה מפורטים לגבי כל פריט תיאורו, מספר הזיהוי שלו, המחלקה שבה הוא נמצא, תאריך רכישתו ותאריך סיום תקופת הפחת, מחיר העלות, סכום הפחת החודשי, סכום הפחת שהצטבר ועוד; רשימת האינוונטר של המפעל לא עודכנה מאז אפריל 1966.

רשימת האינוונטר הוכנה לראשונה לקראת המאזן לסוף מארס 1963 והורכבה על סמך הרישומים בפנקסי החשבונות, מאז הקמת המפעל. הרשימה הושוותה לרישומי הנכסים שבטיפול מחלקת התחזוקה, שגם סימנה את הפריטים במספרי זיהוי, שהוקצו לכל פריט. בהשוואה זו לא נמצאו ברישומי הנכסים שבטיפול של מחלקת התחזוקה יותר מ-1,000 פריטים, בתוכם כלי עבודה ומכשירים, חלקם בשווי של פחות מ-300 ל"י, שבדרך כלל אין מפרטים אותם ברשימת האינוונטר. החסר שהתגלה בהשוואת הרשימות התפלג כדלקמן: רכוש המפעל במחיר עלות של 855,000 ל"י, שעליו הצטבר פחת בסך 454,000 ל"י, ורכוש המדינה בסך 588,000 ל"י במחיר עלות.

עוד התברר, כי היה הפרש בסך 1,084,000 ל"י בין יתרת עלות הרכוש לפי פנקסי החשבונות לבין סיכום העלות של כל הפריטים ברשימת האינוונטר. חלק מסכום זה, 503,000 ל"י, התייחס לרכוש של מפעל שנקנה בחו"ל, שלא פורט ברשימת האינוונטר; החלק האחר של ההפרש, בסך 581,000 ל"י, נובע מרישומים בחשבונות הרכוש, שלא ניתן לייחס אותם לפריטים מסוימים. כדי להביא לתיאום חשבונאי בין פנקסי החשבונות לבין רשימת האינוונטר רשמה התעשייה האווירית את שני הסכומים גם בספר האינוונטר ולצדם פחת מצטבר במלוא שוויים.

— התעשייה האווירית לא ערכה במשך שנים מפקד מקיף של הרכוש, הן זה שבבעלותה והן זה שבבעלות המדינה, אף על פי שהיה ידוע לה על אי-ההתאמה, כמתואר לעיל. רק בתחילת 1967, לקראת ההעברה של התעשייה האווירית למסגרת של חברה בע"מ, הוחל במפקד של הרכוש הקבוע. תוצאות המפקד עדיין לא סוכמו.

לדו"ח הכספי של התעשייה האווירית לשנת 1963/64 מצורפת רשימת רכוש המדינה שבידה. ברשימה נכלל ציוד ספציפי לשיפוץ מנועי פרוטאוס בסך 806,000 ל"י, שהועבר בשנת 1962 מרשימת רכוש שבבעלות המפעל לרשימת רכוש המדינה (ראה דו"ח שנתי 13, עמ' 475).

— בדו"ח הכספי שלה ל-1966.31.3 לא הזכירה התעשייה האווירית את ההיקף של רכוש המדינה שבידיה. הציוד לשיפוץ מנועי פרוטאוס, שכלל בין היתר מכונות ומכשירים בסך 315,000 ל"י וכלים במחסן בסך 75,000 ל"י, אינו רשום כיום בפנקסי החשבונות וברשימת האינוונטר של התעשייה האווירית. עד לסיום הביקורת לא יכלה התעשייה האווירית להצביע על מקום הימצאו של רכוש זה. המפעל הודיע למשרד מבקר המדינה, שהוא עומד לזהותו בעת מפקד הרכוש הקבוע.

*

המדובר כאן בתקופה שבה הייתה התעשייה האווירית מפעל סגור במסגרת מערכת הבטחון. הביקורת מתייחסת לטיפול בנכסים שנרכשו מתקציבי פעולה של משרד הבטחון, שנועדו לפרויקטים מוגדרים המבוצעים בתעשייה האווירית.

מן הראוי שהחשב הכללי וחשב משרד הבטחון ידאגו לרישום מתאים של ההשקעות בפרוייקטים ולפיקוח על הנכסים שנרכשו מתקציבים אלה. שינויים ברישום של נכסים אלה, אם על ידי כלילתם ברכוש התעשייה האווירית ואם על ידי העברה לגופים אחרים, ניתן יהיה לבצע אך ורק בהסכמת משרד הבטחון והאוצר; ביצוע פעולות כאלה חייב להתבטא גם ברשומות המשרד.

יתר חשיבות נודעת להסדרים ברורים לקראת ההעברה המתוכננת של התעשייה האווירית לידי חברה בע"מ, שיתכן שלא תשאר תמיד כולה בבעלות המדינה.

ב.

השמירה על כלים ומכשירים

לפי הנוהג במפעל אינו מתנהל רישום אינוונטרי של פריטי ציוד, ששוויים פחות מ-300 ל"י היחידה, להוציא מכשירי מדידה ובדיקה, שרישומם מתנהל במעבדת התקנים. לדעת הביקורת יש לנהל רישום אינוונטרי גם על ציוד, שערכו פחות מ-300 ל"י, ורק לגבי פריטי ציוד שערכם נמוך ביותר ניתן להסתפק באמצעי פיקוח כוללים. בהתחשב בכך שרישום הרכוש הקבוע במפעל מתנהל בעזרת מחשב, יש להניח, כי הרישום הנוסף המוצע לא יגרם הוצאות ניכרות.

פיקוח על ניצול הציוד

בתעשייה האווירית אין מנהלים רישום, שעל פיו אפשר לעמוד על מידת ניצול הציוד, אף לא לגבי פריטים בעלי ערך ניכר. רק אגף המטוסים מנהל רישום שעות עבודה לגבי רכב מתניע וציוד קרקע, כגון טרקטורים ומדחסים. ברישום זה הוחל בשנת 1966, כדי שאפשר יהיה לחייב את מחלקות המפעל ולקוחות חוץ בדמי שימוש בו.

רישום על מידת ניצול הציוד עשוי לסייע בין השאר באיתורו של ציוד מיותר, בקבלת החלטות על רכישות ציוד נוסף מהסוג שיש בידי המפעל, ובבדיקת כדאיות של רכישות ציוד שנעשו בעבר. רישום כזה עשוי גם לעודד בדיקת הסיבות, שמנעו את ניצולו המלא של הציוד.

פחת על רכוש

לפי הדו"ח הכספי לסוף מארס 1966 הגיעה הפרשת הפחת, שהצטברה מהרכוש הקבוע שבבעלות המפעל, ל-12.9 מליון ל"י. סכום זה כולל את ההפרשה לפחת על ציוד שכבר הופחת במלואו אך עדיין לא הוצא מהשימוש, בסך 2.5 מליון ל"י, והפרשה נוספת, שאינה מתייחסת לציוד מסוים, הרשומה בחשבונות כ"פחת בלתי מחולק", שיתרתו הסתכמה ב-593,000 ל"י. עיקר ההפרשה, בסך 500,000 ל"י, התהוותה בשנת 1963 בעקבות הכנת רשימת האיננונטר, כאשר התברר, כי ההפרשה לפחת הדרושה לפי רשימת האיננונטר קטנה בסכום זה מההפרשה, שכבר הצטברה עד לאותו זמן. התעשייה האווירית נוהגת להשתמש בפחת הבלתי מחולק לכיסוי הפסדים, שנגרמו בגלל הוצאת ציוד מהשימוש לפני סיום תקופת ההפחתה. לדעת הביקורת יש לפרט הפסדים, הנגרמים על ידי פעולות

כאלה, בדו"חות הכספיים, ואין לנכות אותם מהפרשות, שלא נוצרו למטרה זו. כיוון שהפחת הבילתי מחולק נובע מהערכה מוגזמת של הוצאות הפחת בשנים שעברו, יש מקום להעביר את היתרה שבחשבון זה לחשבון ריווח.

הוצאות תחזוקה ותיקונים

בדיקה מסורגת של הוצאות התחזוקה ותיקונים של פריטי ציוד בשנים 1964/65 עד 1966/67 העלתה, שבמקרים מספר היו ההוצאות שהושקעו בתחזוקה ותיקונים של פריטי ציוד מסוימים גבוהות ביחס לעלות של הפריט עצמו, אף בהתחשב בעליית מחירים, שחלה עקב שינוי בשער המטבע. הוצאות גבוהות באופן יחסי על תחזוקה ותיקונים של ציוד נתהוו גם לגבי פריטים, שלא היו בשימוש או שהשימוש בהם היה מועט.

בתשובה על הערות הביקורת הודיעה התעשייה האווירית, בדצמבר 1967, שבקרוב יופעל נוהל, שמטרתו להגביר את הפיקוח על הוצאות תחזוקה ותיקונים במפעל.

הביקורת דנה עם הנהלת התעשייה האווירית על שיטת רישום של הוצאות תיקונים ותחזוקה של ציוד ועמדה על כך, שיש מקום להוון הוצאות המביאות לשיפורים של הציוד או להארכה של תקופת השימוש בו. עוד נדונו בעיות הקשורות בהעמסת הוצאות פחת והוצאות תחזוקה על מחלקות הייצור בגין ציוד, שלמעשה אינו נמצא באותן המחלקות. כדי למנוע עיוותים בחישובי עלויות הייצור מן הראוי שהמפעל יקפיד על כך, שברשומותיו יצוינו נכונה המחלקות המשתמשות בציוד.

ג.

בתי מגורים

התעשייה האווירית משתתפת בהוצאות דיור של מומחים שגויסו בחו"ל, של מהנדסים ישראלים החוזרים מחו"ל ושל מומחים מקומיים שעבודתם במפעל, מאלצת אותם לשנות את מקום מגוריהם. באפריל 1967 השתתף המפעל בהוצאות שכר הדירה של 32 עובדים, בסכומים שנעו בין 100 ל"י ל-550 ל"י לחודש. סך כל ההשתתפויות לחודש הסתכם ב-8,100 ל"י. בארבעה מקרים נוספים נשאה התעשייה האווירית במלוא שכר הדירה של העובד, בסכומים שנעו בין 300 ל-900 ל"י לחודש, בס"ה 2,200 ל"י לחודש.

באפריל 1964 רכשה התעשייה האווירית חמישה בתים, בני ארבעה חדרים, בגני-יהודה, לשיכון מומחים מחו"ל. הבתים נרכשו מחברת שיכון. ההשקעה הכוללת הייתה 265,000 ל"י.

בעת הבדיקה, לאחר שהבתים היו בידי התעשייה האווירית 38 חודש, התברר, כי רק שניים מהם היו מאוכלסים רוב הזמן — 31 חודש; ביתר הבתים גרו בממוצע 12 חודש. לפי חישובי משרד מבקר המדינה הגיעה ההוצאה השוטפת על חמשת הבתים, בתקופה הנ"ל, לרבות הוצאות תחזוקה, פחת בשיעור $3\frac{1}{2}\%$ בשנה, וריבית תחשיבית של 8% על סכום ההשקעה, ל-95,000 ל"י בקירוב. בהעמסת הוצאות התחזוקה של כלל הדירות על הדירות שהיו תפוסות, מתקבלת הוצאה חודשית של כ-970 ל"י לדירה, סכום העולה בהרבה על הסכום הממוצע, שהתעשייה האווירית נהגה לשלם בעד דירות שכורות. החל מאוקטובר 1967 מאוכלסים חמשת הבתים. שניים מהבתים, שהיו פנויים במשך זמן רב, נמסרו למגורים, לאחר הביקורת, למהנדסים מקומיים, שנתקבלו לעבודה במפעל.

התעשייה האווירית רכשה את הבתים, בלי שהייתה לה תכנית מוגדרת על אופן השימוש בהם. המפעל אף לא שיכן בבתים הפנויים מומחים מחו"ל, שהגיעו לאחר רכישתם, או מומחים שביקשו להחליף דירה, ששכר הדירה בעדה משתלם על ידי התעשייה האווירית.

בית הספר לקציני ים עכו - תיקון ליקויים

דו"ח שנתי 17, עמ' 610

לחלק מהמדריכים ועובדי המטבח והשירותים שולם שכר מעבר למקובל עבור העסקת בשעות נוספות. בעקבות הביקורת פתח בית הספר במשא ומתן עם ארגון העובדים על היקף העסקת המדריכים בשעות נוספות ועל אופן חישוב התמורה בעתיד.

שאלת העסקת מדריכים נמסרה לוועדת בורות, שמונתה על ידי הוועד הפועל של ההסתדרות. הוועדה קבעה, כי ההיקף של העסקת המדריכים בשעות נוספות ייקבע על ידי הנהלת בית הספר בלבד. אולם, לאור העובדה שבעבר שולם לשלושת המדריכים תמורת עבודה בשעות נוספות שכר בשיעור של 250% מן השכר הרגיל, אין לשנות שיעור זה לגביהם גם בעתיד.

אשר לעובדי מטבח ושירותים, טרם הובא הדבר לביור, והתמורה בעד עבודתם בשעות נוספות משולמת כבעבר.

תלמידי שנה א' וב' גרים 16 בחדר; השטח הממוצע לתלמיד הוא 2.46 מ² לתלמיד שנה א' ו-2.08 מ² לתלמיד שנה ב'. הביקורת המליצה לשקול אם אין השטח הממוצע למגורי חניך בשנות הלימודים הראשונות צר מדי.

לאחר התייעצות עם משרד התחבורה ומשרד החינוך והתרבות, הוחלט לעשות שינויים במבנים קיימים ולהקים מבנה חדש, כך שתנאי המגורים של התלמידים יותאמו למתכונת של פנימיות משרד החינוך והתרבות, שבהן השטח הממוצע לתלמיד הוא 4.25 מ². בתקציב הפיתוח של בית הספר לשנת 1968/69 אושר סכום של 730,000 ל"י למטרה זו.

אחד המורים, שנסע בשנת 1962 לחוץ לארץ להשתלמות על חשבוננו, החזיק בדירה של בית הספר.

בתחילת מארס 1967 פונתה הדירה והוחזרה לרשות בית הספר.

בית הספר משתרע על שטח של 113 דונם: 78 בבעלות המדינה, 5 בהחזקת עיריית עכו ו-30 נתבעים על ידי אנשים פרטיים. מרבית המבנים הוקמו על קרקע, שהבעלות עליה נתבעת על ידי אנשים פרטיים, והם לא נרשמו על שם בית הספר בספרי האחוזה.

בשנת 1967 פנה בית הספר פעמים אחדות למינהל מקרקעי ישראל וביקש הסדרת רישום הקרקעות על שם בית הספר, אולם הדבר עדיין בטיפול.